● Mehmet Aycı*

‘Kişneyen Bir Baharken…’

Tanrı’nın şaire doğru/doğrudan yönelmesinin, şairi muhatap almasının şairce anlaşılması ve şairin buna karşılık kendi durumun/duruşunu bir yakarış olarak Tanrı’ya doğru/doğrudan yöneltmesi nasıl (bir) bütünlüklü/bütünlükte şiire dönüşebilir? Cumali Ünaldı Hasannebioğlu’nun “Münacat” şiiri, bu bütünlükte bir münacattır.

Türk Şiiri münacat bakımından zengin bir şiirdir. Klasik dönemde hemen her şairimizin en az bir münacat denemesi vardır ve şiir geleneğimiz içerisinde münacat yazmak/söylemek bir gelenek içi gelenek oluşturmaktadır. Bu geleneğin modern şiirimizde de dil ve biçem olarak yenilenerek sürdüğünü görüyoruz. Hasannebioğlu modern şiirimizde münacat yazan şairlerimizden biridir ve onun münacatı, birkaç ikilikten oluşmasına rağmen, içeriğiyle, göndermeleriyle İslam’ın varlık ve evren anlayışını da içkin bir karakter arz etmektedir. Şiirde ayrıca şairin kendi varlığını sunması, sunarken bile arınarak –erir redifine dikkat-, cismi varlığını yüreğiyle birleyerek sunması bu bütünlükte başka örneğine rastlamadığımız bir sunmadır. Bu yönüyle şairin bu şiiri klasik şiirimizdeki münacatlardan ayrılarak özgünleşmektedir.

Şairin kendini sunması, eriyerek bir sunmadır. Bu erime çok yönlüdür; öznenin bilinçli olarak kendisini sunmaya hazırlaması, kendi içindeki evrenin –yürek vurgusu-, kendi dışındaki evrenle aynılaşarak şairi sunması, şairin kendi sözünün Tanrı sözü yalınlığına ulaşmak için tortularını eritmesi iç içe, oylumlu bir bütünlük oluşturmaktadır.

Öyle ki, mevsimlerin, doğal döngülerin erimesinden, su, toprak, hava ve ateşin erimesine; bütün bunların şairin sözünde erimesine, eriyip başka bir söz olarak yakarışa dönüşmesine, bu yakarışın “başka bir toprakta” gövermesi umuduna; bütün bunların bir kaç dizede muazzam bir örüntü oluşturmasına şairin sadece bu şiirinde rastlıyoruz.

Şair Tanrı’yla yüz yüze olmak ümidini, onunla yüz yüzeymiş gibicesine, dünyaya tutunan yüzünü ancak “erimekle” dünyadan kurtarabileceğini bilerek taze tutuyor. Yüzün özgünlüğü ve özneliği çok çağrışımlı olarak, yüz zikredilmeden şiire siniyor. Esasında Tanrı’ya yüzü olmak için iradesi dışında bir eriyerek arınmadan bahsedebiliriz burada.

Şiirdeki erime kaybolma değil, arınma. Daha karşılaşmadan, yüz yüze gelmeden bir yüzleşme hazırlığı olarak şair, münacatıyla kendi varlığına, evrenden, eşyadan yahut kendisinden sinen tortuları eriterek, bir kutsal terleme ayininden çıkarcasına Tanrı’nın huzuruna çıkmayı ümit ediyor.

Sözcük kadrosundaki, imge ve ileti bütünlüğündeki, söyleyişteki yenilikle, şiirin ikiliklerden oluşmasıyla(ben ve Tanrı), ikiliklerin aslında tek dize olarak okunabilmesiyle (sözün ve benin Tanrı’dan oluşu), şiirin esasında tek dize olarak okunabilirliğiyle, ayrıca sözün ekilerek gövermesi ve şairin kendisini söze dönüştürmesiyle (birlik) “Münacat” şiirimizin ve şairin en özgün şiirlerinden biri.

Söz/şiir tanrısal bir kanalda varlığı eriterek akıyor. Tanrı’ya doğru.

*Şair Yazar